

متن پرسش

ضمن سلام و احترام میخواهم بدانم که حسن و قبح عقلی مقدم است یا حسن و قبح شرعی؟ چون استاد انقلاب ما گفتند ما در مورد بررسی یک مطلب از نظر عقلی و نیز شرعی صحبت میکردند. در حالی که تفکیک عقل و شرع موضوعیت ندارد. سپس استاد فرمودند ما ابتدا از نظر عقلی مطلب را میگوییم بعد میگیریم اسلام هم همین را میگوید. چون حسن و قبح عقلی ارجعیت دارد و چون اسلام همان چیزی را میگوید که عقل میگوید لذا... در صورتی که به نظر این حقیر عکس این مطلب درست است یعنی چون اسلام و شرع فلان نظر را در مورد تحلیل یک پدیده تاریخی دارد پس ما این تحلیل را عقلانی میدانیم؟ که البته حرف بنده نیز از جهات بسیاری مشکل دارد. در کل نظرتان چیست؟ با تشکر فراوان.

متن پاسخ

باسمه تعالی؛ علیک السلام: تقدّم این دو موضوع معنی نمی‌دهد. دو نوع فکر است که در تاریخ ابتدا معتزله بر روی حسن و قبح عقلی تکیه داشتند و در مقابل آن‌ها اشاعره بر حسن و قبح شرعی تأکید می‌کردند. ولی در مورد نکته‌ی دومی که می‌فرمایید: ابتدا عقل ما متوجه حقانیت دین می‌شود و نیز متوجه می‌شود که عقل محدودیت دارد و بعضی حقایق را وحی درک می‌کند که عقل از درک آن‌ها ناتوان است، حال به وحی و سخن معصوم بیشتر از برداشت عقلی خود اعتماد می‌کند و سعی می‌نماید عقل خود را در فهم آنچه شرع گفته به‌کار گیرد تا عقل او در مسیر بالاتری رشد کند. موفق باشید